

Collectieplan Amstelveen

Juli 2023

Collectieplan Amstelveen

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Omschrijving Collectieplan	2
3. De totstandkoming van de collectie	3
3.1 Binnenkunst	3
3.2 Buitenkunst	4
4. De actualiteit	4
4.1 De stand van zaken	4
4.2 Lopende acties	4
4.3 Ervaren knelpunten.....	5
4.4 Geldend beleid	5
4.5 Verordening Percentageregeling Kunst in de Openbare Ruimte Amstelveen 2022	6
5. Collectievorming.....	6
5.1 Selectiecriteria voor behouden, verwerven of ontzamelen	6
5.2 Ontzamelen van beeldende kunst.....	7
5.3 Voortzetting van de ordening van de collectie als prioriteit	8
5.4 De toekomst van de collectie	8
5.5 Verwerving Beeldende Kunst (binnen/buiten)	9
5.6 Financiën.....	9
Samenvattend	9

Bijlagen:

Totstandkoming van de collectie	11
Beschrijving deelcollecties	17
Vervreemdingsprocedure	23
Collectie buitenkunst gemeente Amstelveen	26
Verwerving Beeldende Kunst (binnen/ buiten).....	28
Schenkingsovereenkomst	30
Bruikleenovereenkomst betreffende kunstwerken in eigendom van de gemeente.....	32

1. Inleiding

De gemeente Amstelveen heeft in de loop van tientallen jaren een prachtige collectie beeldende kunst verzameld, bestaande uit ruim 1100 werken van allerlei aard, voor zowel binnen als buiten. In de afgelopen periode is hard aan de collectie gewerkt en dat werk is nog niet af. Onderdeel van dat werk is het ontwikkelen van een toekomstplan voor de collectie om op de vele vragen, die nu en in de nabije toekomst zullen opkomen een helder antwoord te kunnen geven en zo een hoogwaardig voortbestaan van de collectie te borgen.

Een collectie beeldende kunst geeft in samenhang met archieven en bibliotheken inzicht in het culturele erfgoed van onze gemeente. Dat erfgoed bepaalt mede de identiteit van de stad en geeft inzicht in de historische ontwikkeling van de gemeenschap. De gemeente is de eerstaangewezenen om de zorg voor het erfgoed binnen haar grondgebied op zich te nemen. Vertaald naar beeldende kunst is dat het bewaren en tonen van kunstwerken die op enigerlei wijze aan de historie en ontwikkeling van Amstelveen verbonden zijn of door professionele Amstelveense kunstenaars, van herkomst of woonachtig, zijn vervaardigd. Daarmee is heel beknopt de fysieke grens van het collectiebeleid gemarkeerd.

In het verleden was binnen een collectie vooral aandacht voor de (kunst)historische en wetenschappelijke betekenis. Maar de laatste jaren spelen ook sociale, educatieve, economische en verbindings- en belevingswaarden een belangrijke rol. Dat stelt eisen aan de visie op, het doel, de presentatie en de toegankelijkheid van de collectie.

Met een collectie wordt niet alleen teruggekeken. Nu is er meer aandacht voor de inhoudelijke verbinding met het talent in Amstelveen. En dat zal in de toekomst niet anders zijn. Naast het opgebouwde erfgoed is de focus voor de toekomst een kwalitatief hoogwaardige, actuele, internationaal georiënteerde collectie. De afgelopen decennia zijn nieuwe kunstvormen ontstaan zoals fotografie, digitale architectuurontwerpen, film, interactieve multimedia-installaties welke meer aandacht verdienen. De collectie moet niet statisch zijn, maar het kunstklimaat verrijken.

Om in de toekomst de ambitie met een krachtige collectie waar te maken is vernieuwing, continuïteit en voortdurende aandacht nodig. Alleen dan kunnen de verhalen, vaardigheden, gewoonten, kennis en praktijken van vandaag, die geworteld zijn in het verleden, worden doorgegeven aan toekomstige generaties.

In het bijgaande "Collectieplan Amstelveen" zal op deze punten worden ingegaan.

2. Omschrijving collectieplan

In het collectieplan wordt inzicht gegeven in:

- De totstandkoming van de collectie
- De samenstelling en betekenis van de collectie van binnen- en buitenkunst
- Het collectiebeleid: keuzes en prioriteiten, de ontwikkelingsrichting passend bij de identiteit van Amstelveen
- De uitvoering van het collectiebeleid

De doelstellingen zijn:

- Een structureel plan voor het beheer
- Een kader bieden voor beslissingen omtrent aankopen en ontzamen
- Verbinding en samenwerking te bevorderen met andere Amstelveense instellingen, bijvoorbeeld het Cobra-museum en Museum Jan
- Bruikleenverkeer en andere juridische kwesties te vergemakkelijken
- Zichtbaarheid voor medewerkers, bestuurders, de burgers van de stad, andere overheden, fondsen, betrokkenen bij immaterieel erfgoed en collega-instellingen.
- Het collectieplan heeft een scope van 15 jaar. Daar hoort een evaluatiecyclus bij van vier a vijf jaar om de collectie en het collectiebeleid actueel te houden.

3. De totstandkoming van de collectie

3.1 Binnenkunst

De gemeente Amstelveen begon in de jaren '60 van de twintigste eeuw met het verzamelen van beeldende kunst om het Raadhuis en andere publieke locaties in de gemeente van kunst te voorzien en te 'decoreren'. Het doel van de collectie was niet enkel het aankleden van de ruimtes, maar ook om het gemeentelijk personeel kennis te laten maken met hedendaagse Nederlandse kunst. De nauwelijks gemotiveerde aankopen tonen aan dat van collectiebeleid nauwelijks sprake was.

Ondanks de afwezigheid van een duidelijk collectiebeleid is er wel veel toonaangevende kunst aangekocht bij verschillende kunstenaars, galeries en expositiecentra. Te beginnen bij het expositiecentrum Aemstelle (open van 1963-2005), van de gemeente Amstelveen zelf. Het expositiecentrum was een artistieke plek van samenkomst voor Amstelveen. Aemstelle zelf had geen collectie, maar de gemeente kocht er geregeld kunst aan bij exposities. Daarnaast kocht de gemeente Amstelveen in vooruitstrevende galeries werk aan. Deze activiteit laat zien dat de gemeente in deze periode op de hoogte was van de artistieke en culturele ontwikkelingen in Nederland en hier graag op wilde inspelen. Hierdoor is de kern van de collectie weliswaar een bonte verzameling van werk, maar bevat zij wel veel bekende namen uit de kunstgeschiedenis van de afgelopen 50 jaar.

Tot 1987 komt er ook veel BKR werk in de collectie terecht, wat juist weer meer lokale kunstenaars van minder grote bekendheid in de collectie brengt. Vanaf 1992 krijgt de kunst een nieuwe impuls door de oprichting van de adviescommissie beeldende kunst. Onder hun advies werd opnieuw werk van bekende nationale kunstenaars aangekocht en de eerste jaren werd hiervoor ook subsidie ontvangen van de Provincie Noord-Holland. Vanaf 2004 is er een periode veel minder aangekocht omdat er werd bezuinigd op de kunst en er minder budget aanwezig was om nieuwe werken aan te kopen. Naast Aemstelle hield ook de Kunst Aanmoedigingsprijs rond deze tijd op te bestaan. Na de registratie in 2006 kwam er zelfs een plan op tafel om de gehele collectie van de hand te doen. Uiteindelijk is dit niet gebeurd, maar in de jaren erna is er nauwelijks kunst aangekocht. Wel werd destijds het Cobra museum ondersteund met een aankoopbudget.

Vanaf ongeveer 2019 is er weer meer aandacht gekomen voor de kunstcollectie en zijn er diverse werken aangekocht. In 2022 is een selectie van de gemeentelijke collectie tentoongesteld in museum Jan en het Cobra Museum voor Moderne kunst. In dit kader is aan vier jonge kunstenaars uit de regio een kunstopdracht verstrekt. Dit sluit aan bij de ambitie van de gemeente om de collectie te verrijken met werk van jonge aanstormende kunstenaars uit de regio en de collectie zichtbaar te maken voor publiek. In bijlage 1 is een uitvoeriger beschrijving van deze historie opgenomen.

3.2 Buitenkunst

De gemeente is al voordat binnenkunst de aandacht kreeg actief geweest met het plaatsen van kunstwerken in de openbare ruimte, verspreid over de stad. De gedachte was dat op deze laagdrempelige manier aan de inwoners van Amstelveen de gelegenheid werd geboden om kennis te nemen van kunstwerken en dat de inrichting van de stad op deze wijze werd verfraaid, parallel aan de grote aandacht die de gemeente altijd voor de ruimtelijke inrichting en vooral de groene kwaliteit heeft gehad. De buitencollectie is hoog aangeschreven en van bijzondere kwaliteit. Weinig gemeenten hebben een zo omvangrijke en kwalitatief hoogstaande buitencollectie van een breed gezelschap kunstenaars van naam.

4. De actualiteit

4.1 De stand van zaken

Er heeft een volledige inventarisatie van de collectie binnenkunst plaatsgevonden. Alle werken die in eerste instantie verspreid waren over drie locaties zijn bekeken en beschreven. Een groot deel van de werken zijn tijdelijk opgeslagen in een externe opslag: Hizkia, te Amsterdam. De collectie is opgemeten en ontbrekende gegevens aangevuld. Bijna alle werken met zure passe-partouts zijn uitgelijst. De werken uit de vaste collectie zijn voorzien van een nieuwe passe-partout en/of lijst. Daarnaast zijn ook een aantal schilderijen gerestaureerd zodat deze getoond konden worden tijdens de tentoonstelling Verzameld voor Amstelveen.

Aantallen in de collectie binnenkunst: (dit zijn voorlopige cijfers, na vaststelling van de indeling in TMS worden de cijfers aangepast)

- Topografische Atlas (aantal: 131)
- Kerncollectie (aantal: 101)
- Porselein Collectie (aantal: 116)
- Historische Collectie (aantal: 160)
- Nog te beoordelen (aantal: 468)

Van de bovenstaande aantallen zijn 211 werken verkregen uit schenking. In totaal zijn er 277 verschillende kunstenaars vertegenwoordigd binnen de collectie, waarvan 37 kunstenaars een relatie hebben met Amstelveen (woonachtig of werkzaam).

De collectie buitenkunst bestaat uit 82 werken. Deze staan verspreid in de openbare ruimte van Amstelveen. In bijlage 4 is een overzicht opgenomen met het aantal kunstwerken per wijk en de onderverdeling per buurt. Hieruit blijkt dat er in een aantal wijken zeer weinig kunst staat. Deze informatie is een belangrijk uitgangspunt bij de (her)plaatsing van kunstwerken.

4.2 Lopende acties

- Het adviesbureau Helicon voert een volumestudie uit en geeft een advies over de mogelijkheden voor een intern depot, met een bijbehorende schatting van kosten voor ontwikkeling en beheer en behoud
- Voortzetting fysiek op orde brengen van de collectie
- Zichtbaar maken van de collectie in het Raadhuis
- Tijdelijke plaatsing van de collectie Amstel Porselein in een museale setting
- Het digitaal ontsluiten van de kunstcollectie
- Het inventariseren en digitaal ontsluiten van de collectie buitenkunst

4.3 Ervaren knelpunten

- Depotruimte
Er is op dit moment binnen het raadhuis geen depotruimte van enige omvang beschikbaar.
- Structurele borging binnen de gemeentelijke organisatie
Het (meest noodzakelijke) beheer wordt nu uitgevoerd door een tijdelijke kracht
- Zichtbaarheid van de collectie.
In het vernieuwde raadhuis is minder ruimte voor kunstwerken. In beperkte mate zijn er mogelijkheden in de bestuursvleugel.
- Restauratie van stukken met museale waarde.
Er zijn enkele werken in de collectie met een urgente restauratienoodzaak. In de begroting is hiervoor geen budget aanwezig.
- Ontzamelen
In de collectie zijn een aantal doublures aanwezig en is er twijfel over de kwaliteit van een aantal stukken. Een deskundig advies over ontzaming is wenselijk, mede om het beheer van de kerncollectie efficiënt te kunnen inrichten en ruimte te scheppen voor nieuwe aanwinsten.

4.4 Geldend beleid

Cultuuragenda 2020-2024 1

“Met de nieuwe Cultuuragenda 2020– 2024 maken wij ons samen met het culturele veld sterk om al het moois dat deze gemeente in huis heeft zichtbaar te maken en te vergroten. Dit doen we door van de stad een podium te maken. Hierdoor geven we het culturele aanbod de erkenning die het verdient en geven we een gezicht aan alle kunstenaars, inwoners, instellingen en initiatieven die bijdragen aan de Amstelveense kunst en cultuur.

De gemeente maakt structureel budget vrij om de eigen collectie aan te vullen met kunst van jonge en veelbelovende kunstenaars. De nog op te richten adviescommissie beeldende kunst (ABK) wordt de opdracht gegeven een collectieplan op te stellen. Recent aangekochte kunst wordt geëxposeerd rondom de raadzaal en een keer per halfjaar worden momenten georganiseerd waarop inwoners de tentoonstelling kunnen bezoeken. De collectie beeldende kunst van de gemeente wordt digitaal en in een fysieke catalogus ontsloten.”

Ruimte voor Verbeelding: Kunst kleurt Amstelveen (Atelierbeleid 2021) 2

“Er is een wens vanuit makers om meer betaalbare atelierruimtes. Er moet ruimte zijn om werk te presenteren en onderlinge ontmoetingen te laten plaatsvinden. Meer samenwerking en meer werkplekken zijn de sterkste wensen vanuit de makers. De sleutelwoorden zijn:

- Productie
- Presentatie
- Ontmoeting en verbinding

Het draait om kruisbestuiving creëren:

- De gemeentelijke collectie moet worden aangevuld met werk van lokale makers.
- Het Stadshart moet een podium worden voor jonge makers en moet ook buiten Amstelveen een uitstraling hebben.

¹ *De stad als podium cultuuragenda 2020-2024*, gemeente Amstelveen

² *Ruimte voor verbeelding: kunst kleurt Amstelveen, Atelierbeleid 2021*, gemeente Amstelveen

- Met de ontwikkeling van de A9 is er ruimte voor een beeldenroute.
- Faciliterende overheid. Een faciliterende overheid is open en toegankelijk, maar jaagt ook initiatief aan. Makers moeten de kans krijgen om mee te denken in het beleid.”

Daarnaast wordt gewezen op de motie van de Amstelveense gemeenteraad over een Amstelveense Kunstprijs, de uitkomst van het onderzoek naar de langetermijnvisie cultuur, de Triënnale Amstelveen en de subsidieregelingen.

4.5 Verordening Percentageregeling Kunst in de Openbare Ruimte Amstelveen 2022

Om de financiering van kunst in de openbare ruimte in aansluiting op de ontwikkeling van de stad structureel te waarborgen, komen met de percentageregeling consequent gelden beschikbaar voor de realisatie van kunst in de openbare ruimte, met als doel om:

1. Bovenal de kwaliteit van de openbare ruimte te versterken.
2. Inwoners in contact te brengen met eigentijdse kunsttoepassingen.
3. De relatie tussen kunst en architectuur en/of stedenbouw te versterken.
4. De mogelijkheden om kunstopdrachten te verstrekken aan (Amstelveense) kunstenaars uit te breiden.

5. Collectievorming

5.1 Selectiecriteria voor behouden, verwerven of ontzamen

Voor de beslissing over behouden, verwerven of ontzamen zijn criteria nodig voor transparantie, toekomstbestendigheid en kwaliteit. Deze criteria komen voort uit het bestaande beleid voor cultuur en voor beeldende kunst in het bijzonder. Met de criteria krijgt de collectiebeheerder indicaties aangereikt voor verantwoorde beslissingen.

De selectiecriteria voor behouden, verwerven en ontzamen van beeldende kunst zijn:

- het werk is op enigerlei wijze aan de historie en ontwikkeling van Amstelveen verbonden en representatief voor het Amstelveense kunstklimaat.
- het is door professionele Amstelveense kunstenaars, van herkomst of woonachtig, vervaardigd.
- het past binnen het geheel van de collectie, het versterkt de (diversiteit van de) collectie en vertelt het verhaal van het ontstaan van de collectie.
- het vertegenwoordigt een grote economische of cultuurhistorische waarde en is onvervangbaar.

- het dient van hoge kwaliteit te zijn, blijkend uit de zeggingskracht van het werk, de mate waarin het werk aansluit bij de eigentijdse ontwikkelingen in de beeldende kunst en het persoonlijk handschrift van de kunstenaar.
- het werk dient functioneel in de collectie te passen, waarbij gedacht kan worden aan plaatsbaarheid, het behouden van het werk (onderhoud / ruimte in depot), de fysieke kwaliteit van het werk en de kosten voor restauratie: het moet kortom te beheren zijn.
- het werk is veilig om in de openbare ruimte te staan als het een werk uit de buitencollectie betreft (“hufterproof”, normen veiligheid speelwerktuigen etc.).

De voorgenomen beslissingen over behoud, verwerving of ontzaming worden getoetst aan het oordeel van de Adviescommissie Beeldend Kunst. Een kunstwerk hoeft niet aan alle criteria in gelijke mate te voldoen: een zwakte op één punt kan worden gecompenseerd door hoog te 'scoren' op een ander punt.

5.2 Ontzamelen van beeldende kunst

De selectiecriteria worden ook gebruikt voor de voorgenomen afstotingsronde. Voor de binnencollectie geldt dat de gemeente de vervreemdingsprocedure dient te volgen. De kunstwerken binnen een gemeente collectie worden gezien als cultuurogoed en vallen onder de erfgoedwet. In bijlage 3 is de vervreemdingsprocedure verder uitgelegd.

De gehele collectie zal worden beoordeeld op de vastgestelde selectiecriteria. De werken worden allereerst beoordeeld op de eerste vier selectiecriteria. Als een kunstwerk/kunstenaar daar in belangrijke mate twee punten scoort komt het werk in aanmerking om te behouden. Deze lijst zal worden voorgelegd aan de ABK. De ABK wordt voor het ontzamen tijdelijk uitgebreid met een extra lid om nog meer kennis over Amstelveense kunstenaars binnen te halen.

De laatste drie selectiecriteria worden per kunstwerk toegepast. Zo kunnen bijvoorbeeld kunstwerken waarvan het vermoeden bestaat dat ze nooit meer uit het depot komen (ook wel depot dochters genoemd) worden beoordeeld op basis van functionaliteit of fysieke kwaliteit en zo in aanmerking komen voor vervreemden. Daarnaast kan er een selectie plaatsvinden tussen kunstwerken van kunstenaars uit de Amstelveen Collectie die oververtegenwoordigd zijn binnen de collectie. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan meer dan 10 werken van een bepaalde kunstenaar. De toetsing van de laatste drie selectiecriteria kan er toe leiden dat een werk alsnog op de vervreemdingslijst wordt toegevoegd. Deze keuzes worden schriftelijk gemotiveerd.

Een extern adviseur zal een advies presenteren aan de ABK met de vraag of zij mee gaan in het advies of dit wijzigen. Voor een gedeelte van de collectie zal extra beoordeling gevraagd worden met name voor Amstelveense kunstenaars. Daar is het van belang goed met experts te kijken naar de beoordeling van de culturele sociale waarde voor Amstelveen.

Voorafgaand aan de vervreemdingsprocedure dient ook onderzocht en besloten te worden wat er met de af te stoten collectie gaat gebeuren. Reeds besloten is dat er één VVE kunst kan uitkiezen voor gebruik in het appartementencomplex. Ook kan gekeken worden naar overdracht aan zorginstellingen. Belangrijk is dat de af te stoten collectie in zijn geheel een nieuwe plek krijgt en dat het plan haalbaar en realistisch is wat betreft tijdsinvestering. Overwogen kan worden om alle af te stoten werken in zijn geheel aan een stichting als Stichting Ontferfd Goed over te dragen.

Voor de collectie buitenkunst bestaat geen aanleiding om te ontzamen. Wel zullen er af en toe werken verwijderd worden die door de invloed van mens of natuur of door niet duurzaam materiaalgebruik niet meer te behouden zijn.

5.3 Voortzetting van de ordening van de collectie als prioriteit

Ongeveer de helft van de bestaande binnenkunstcollectie dient nog beoordeeld te worden. Daarbij kunnen de in 5.1 genoemde criteria worden gebruikt. Om inzicht te krijgen in de uiteindelijke omvang van de collectie en de daaruit voortkomende behoefte aan b.v. depotruimte en restauratie is dit een actie met prioriteit.

Dat geldt eveneens voor beslissingen over al of niet restaureren van reeds beoordeelde werken en eventueel ontzamelen van werken.

Als de definitieve uiteindelijke omvang van de collectie bekend is en de restauratiebehoefte geïnventariseerd is een planmatige (meerjarige) aanpak gewenst.

We beschouwen de collectie Amstelporselein als één van de parels van de collectie. Het verdient de voorkeur deze in Amstelveen te tonen en de plaatsing in kasteel Sypsteyn als een tijdelijke logeeractie te beschouwen. Dat geeft vijf jaar respijt voor het vinden van een goede oplossing alhier.

De collectie buitenkunst moet goed in beeld worden gebracht. Dit wil zeggen dat de werken allemaal zijn opgenomen in het registratiesysteem en dat de belangrijkste gegevens van een werk bekend zijn.

5.4 De toekomst van de collectie

De gemeentelijke collectie wordt actief beheerd. Er worden werken aangekocht, door schenking verkregen, of in opdracht gegeven. De collectie is zichtbaar voor inwoners en geïnteresseerden in de openbare ruimte, in het Raadhuis onder andere met wisselende exposities rondom de raadszaal, in te zien op de website, door periodieke tentoonstellingen, door ruimhartig bruikleenbeleid, door samenwerking met culturele instellingen en kunstenaars. De collectie functioneert als visueel geheugen van het Amstelveense kunstklimaat en kan door iedereen worden geraadpleegd.

Het ambitieniveau is hoog. Voor de gemeente is dit op zich zelf geen kerntaak. In Amstelveen zijn met Cobra en Jan twee professionele musea voor moderne kunst (en design) aanwezig die beiden een museale collectie hebben. Het verdient aanbeveling om voor de binnenkunst de samenwerking met beide musea te zoeken om beheer en onderhoud van de drie collecties gezamenlijk uit te voeren. Juridisch kan dit worden vormgegeven door de collectie in bruikleen te geven aan één van de partners, of een stichting te vormen met de drie partijen. De beide directeuren zouden daarin als deskundigen een centrale rol vervullen. Daarbij kunnen de musea zorgen voor zichtbaarheid van de collectie, door exposities rondom de raadszaal in te richten dan wel op andere plekken in Amstelveen.

Een andere denkwijze is het toekennen van een centrale rol aan Museum Jan. Dit museum is meer geworteld in de Amstelveense samenleving en zou in aanmerking kunnen komen als beheerder van Amstelveens erfgoed zoals de gemeentelijke collectie, de porseleincollectie, de topografische collectie en de historische collectie zoals in de bijlage omschreven. Museum Jan krijgt dan de facto de status van "gemeentemuseum" naast haar ambitie op het gebied van beeldende kunst en design.

Deze beheersstructuur vormt op zichzelf een goede bijdrage aan een vitaal en divers kunstklimaat in Amstelveen en geeft in hoge mate de garantie dat daadwerkelijk met de collectie wordt gewerkt, mits ook de instellingen daar prioriteit aan geven.

Onze aanbeveling is om in overleg te treden met de directies van beide musea om de mogelijkheden voor een dergelijke samenwerking te verkennen.

Nader uit te werken is het financieel budget dat hiervoor moet worden uitgetrokken. Dat geldt voor de beheerswerkzaamheden en voor de periodieke tentoonstellingen. Voor een belangrijk deel worden deze kosten nu ook al gemaakt maar zijn “verscholen” in de gemeentebegroting.

5.5 Verwerving Beeldende Kunst (binnen/buiten)

Het initiatief voor verwerven van een kunstwerk komt vanuit de gemeente. Een initiatief kan voortkomen uit een locatie, onderwerp, wens/ beleid van de gemeenteraad of college. Een werk kan aangekocht worden, er kan een opdracht gegeven worden of een schenking plaatsvinden. Afhankelijk van de situatie zullen keuzes gemaakt worden in het werkproces. Daarbij vindt beoordeling plaats op basis van de selectiecriteria. In de bijlage is een beschrijving van de verwerving beeldende kunst opgenomen evenals standaard contracten voor bruikleen en schenkingen.

5.6 Financiën

Op dit moment zijn in de gemeentebegroting geen bedragen expliciet toegekend voor collectiebeheer, restauratie, aankopen en tentoonstellingen. Dat geldt ook voor de te verwachten meerkosten voor een depot van vereiste kwaliteit. Wij bevelen sterk aan om dat wel te doen. Voor een deel kan dit door het zichtbaar maken van verborgen kosten. Een jaarlijks structureel budget is nodig voor het waarmaken van de geschetste ambitie en voor de continuïteit van initiatieven.

Wij wijzen in dit verband naar de percentageregeling die in het afgelopen jaar is vastgesteld en waaruit gelden beschikbaar zouden kunnen worden gesteld voor dit doel.

Samenvattend:

- De collectie van de gemeente Amstelveen is een prachtig bezit. Goed beheer en onderhoud ervan is een ereplicht.
- De collectie geeft inzicht in de Amstelveense kunsthistorie, de actualiteit van het kunstklimaat en biedt een open blik naar de toekomst.
- De lopende ordening van de collectie moet met kracht worden voortgezet met focus op restauratie en ontzaming. Zonder duidelijkheid over de omvang en fysieke kwaliteit van de collectie is geen goed beheer mogelijk.
- Voor verantwoord beheer van de collectie is een adequate depotruimte noodzakelijk.
- De beslissing of een werk in de collectie komt of blijft wordt getoetst aan de set selectiecriteria (par 5.1.) met medewerking van de Adviescommissie Beeldende Kunst. De criteria worden aangescherpt aan de hand van de visie op het gemeentelijke kunst- en cultuurbeleid.
- Verwerving van nieuwe werken voor de collectie dient niet alleen de continuïteit van de collectie, maar dient ook als stimulans voor jonge lokale makers door aankoop en kunstopdrachten
- De collectie is zichtbaar door ontsluiting op internet, tonen in het raadhuis en andere in aanmerking komende plekken, ruimhartig bruikleenbeleid en samenwerking met culturele instellingen.
- De samenwerking wordt gezocht met het Cobra Museum en Museum Jan om tot gezamenlijk beheer van de collectie (en de museale collecties) te komen.

In de gemeentebegroting worden de kosten van beheer en behoud van de collectie, van het werken ermee en de verwerving van nieuwe werken structureel zichtbaar gemaakt.

Collectieplan Amstelveen

Bijlagen:

- Bijlage 1: Totstandkoming van de collectie
- Bijlage 2: Beschrijving deelcollecties
- Bijlage 3: Vervreemdingsprocedure
- Bijlage 4: Collectie buitenkunst gemeente Amstelveen
- Bijlage 5: Verwerving Beeldende Kunst (binnen/ buiten)
- Bijlage 6: Schenkingsovereenkomst
- Bijlage 7: Bruikleenovereenkomst betreffende kunstwerken in eigendom van de gemeente Amstelveen

Bijlage 1: Totstandkoming van de collectie

Binnencollectie

De gemeente Amstelveen begon vanaf de jaren '60 van de twintigste eeuw met het verzamelen van beeldende kunst met als uitgangspunt het Raadhuis en andere publieke locaties in de gemeente van kunst te voorzien en te 'decoreren'. Het doel van de collectie was niet enkel het aankleden van de ruimtes, maar ook om het gemeentelijk personeel kennis te laten maken met hedendaagse Nederlandse kunst. Door de jaren zijn er steeds nieuwe kunstwerken aangekocht, afhankelijk van het budget dat werd vrijgemaakt. In de jaren '60 en '70 ging dit voornamelijk via voorstellen van het hoofd van de afdeling Culturele Zaken aan het college van burgemeester en wethouders. Deze keurde de aanvragen goed of af. De hoofden van de afdeling Culturele zaken selecteerde de meeste werken op tentoonstellingen in en rondom Amstelveen en schreven een aankoopmotivatie. Hierin stond een omschrijving van het werk en waarom het van hoge kunsthistorische waarde was. Alleen een verband met Amstelveen was meestal afwezig en ook een verantwoording waarom het goed binnen de collectie paste ontbrak. De sporadisch gemotiveerde aankopen tonen hiermee aan dat de gemeente geen eenduidig collectiebeleid hanteerde. De collectie is dus niet volgens bepaalde richtlijnen of vereisten samengesteld. Bij de meeste werken is het helemaal niet meer te achterhalen om welke reden een werk is aangekocht. Dit maakt het nogmaals lastig om een aankoopbeleid te destilleren.

Ondanks de afwezigheid van een duidelijk collectiebeleid is er wel veel toonaangevende kunst aangekocht bij verschillende kunstenaars, galeries en expositiecentra. Te beginnen bij het expositiecentrum Aemstelle, van de gemeente Amstelveen zelf, die zeker in de beginperiode het belangrijkste is geweest. Het expositiecentrum werd gefinancierd door de gemeente en was een artistieke plek van samenkomst voor Amstelveen. Van 1963 tot ongeveer 1995 werden er vele exposities georganiseerd, uiteenlopend van kunstenaars die lokaal actief waren als toonaangevende kunstenaars als Ad Dekkers en Karel Appel. Er vonden ook amateur, educatieve en historische tentoonstellingen plaats, vaak in relatie met Amstelveen en haar geschiedenis. Voorbeelden hiervan zijn de *Amsterdam Photo Biennale 2002/2004*, de *Hollandse porseleinroute* en tentoonstellingen over de lokale geschiedenis van de Vereniging Historisch Amstelveen.

Onder een klein team bestaande uit conservator Ans Blaauboer, Ad Jobse als assistent en Bart de Groot als algemeen assistent werd er in de jaren '80 kunst geëxposeerd van nationale en soms zelfs internationale allure. Aemstelle zelf had geen collectie, maar de gemeente kocht geregeld kunst aan bij exposities van de Aemstelle. Dit is een van de redenen waarom de gemeentelijke collectie werk van toonaangevende kunstenaars bevat. De Aemstelle sloot in mei 2005 vanwege bezuinigingen.

Links: De historische tentoonstelling genaamd 'Veendorp/Groenstad' in Aemstelle, ter gelegenheid van het vijftig jarig bestaan Plantsoenendienst. 1977. Bron: Beeldbank Historisch Amstelveen.

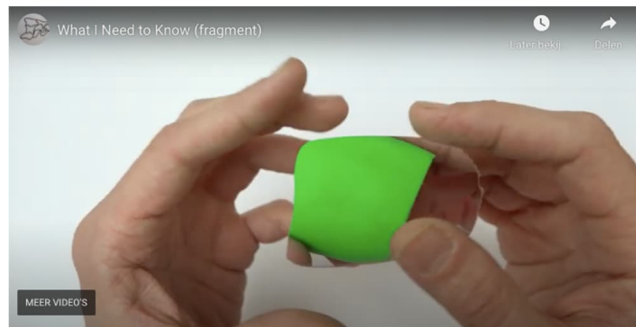
Rechts: Opening expositie waar E. Verheijen spreekt op de expositie van fotograaf Paul Huf in Aemstelle, datum onbekend. Bron: Beeldbank historisch Amstelveen.

Naast aankopen bij expositiecentrum Aemstelle kocht de gemeente Amstelveen ook in vooruitstrevende galleries werk aan. De galleries bevonden zich meestal in Amsterdam. Waaronder Galerie Espace, die veel Cobra kunstenaars en kunstenaars van de Nieuwe Figuratie representeerde. De gemeente Amstelveen kocht hier ongeveer acht werken aan van onder andere Lucebert, Klaas Gubbels, Anton Heijboer, Carel Visser en Corneille. Daarnaast kocht de gemeente ook bij de bekende Galerie van Krimpen. Zij hadden onder meer Günther Förg, Isa Genzken en Piet Dieleman in hun stal. Van Dieleman kocht de gemeente bijvoorbeeld het schilderij genaamd *Zonder titel* uit 1987. Bij Galerie Clement, onder leiding van Piet Clement, kocht de gemeente voornamelijk grafiek aan. De galerie was dan ook gespecialiseerd in prenten en had een eigen drukkerij naast de deur. Namen als Jan Sierhuis, Wim Zurne en Piet Warffemius zijn via deze galerie in de gemeentelijke collectie terecht gekomen. Niet alleen Amsterdamse galleries, maar ook de Haagse Galerie Nouvelles Images verkocht werk aan Amstelveen, namelijk twee werken van Jef Diederens in 1982. Het feit dat de gemeente, voornamelijk tussen 1962 en 1996, veel kunst aankocht in toonaangevende galleries laat zien dat het in deze periode op de hoogte was van de artistieke en culturele ontwikkelingen in Nederland en hier graag op wilde inspelen. Kort samengevat kocht de gemeente voornamelijk hedendaagse kunst aan bij kwalitatief hoogwaardige galleries. Hierdoor is de kern van de collectie weliswaar een bonte verzameling van werk, maar bevat het wel veel bekende namen uit de kunstgeschiedenis van de afgelopen 50 jaar.

Tot 1987 komt er ook veel BKR werk in de collectie terecht, wat juist weer meer lokale kunstenaars van minder grote bekendheid in de collectie brengt. Vanaf 1992 krijgt de kunst een nieuwe impuls door de oprichting van de adviescommissie beeldende kunst. Onder hun advies werd opnieuw werk van bekende nationale kunstenaars aangekocht en de eerste jaren werd hiervoor ook subsidie ontvangen van de Provincie Noord-Holland. Vanaf 2004 is er een periode veel minder aangekocht omdat er werd bezuinigd op de kunst en er minder budget aanwezig was om nieuwe werken aan te kopen. Wel is bijvoorbeeld werk van de fotograaf Melanie Bonajo aangekocht. Zij zal in 2021 Nederland representeren op de Venetiaanse Biënnale. Naast Aemstelle hield ook de Kunst Aanmoedigingsprijs (een initiatief van de lokale rotaryclub Amstelveen/Amstel) rond deze tijd op met bestaan. Dit waren beide plekken waar de gemeente voorheen kunst aankocht. Na de registratie in 2006 kwam er zelfs een plan op tafel om de gehele collectie van de hand te doen. Uiteindelijk is dit niet gebeurd, maar in de jaren erna is er nauwelijks kunst aangekocht. Vanaf ongeveer 2019 is er weer meer aandacht gekomen voor de kunstcollectie. Zo kocht de wethouder Herbert Raat een keramiek werk aan van de Japanse kunstenaar Kaori Kurihara bij de opening van een tentoonstelling

Collectieplan Amstelveen

van haar bij het Amstelveense bedrijf Kunstconsult. Kurihara woont en werkt in Parijs. De fantasievrucht van de kunstenaar is tentoongesteld in de vitrine in het Raadhuis.

Links: Aangekocht werk (2019) van Kaori Kurihara. Bron: Kunstconsult.

Rechts: Filmstill van het werk 'What I need to know' (2018) van Thom van Rijckevorsel. Bron: Youtube.

In september 2020 is er een videowerk aangekocht van Thom van Rijckevorsel genaamd What I need to know. De video toont bewerkte beelden waarin twee handen klei kneden. De videokunst werd in de zomer van 2020 in het Cobra Museum tentoongesteld tijdens de achtste editie van 'Amstelveen Triënnale'. De kunstenaar woont en werkt in Amstelveen. Dit gegeven sluit goed aan bij de ambitie van de gemeente om de collectie te verrijken met werk van kunstenaars uit de regio. In het najaar van 2021 was het werk van had Van Rijckevorsel ook te zien in het Amstelveense Museum JAN. In 2022 is een selectie van de gemeentelijke collectie tentoongesteld in museum Jan en het Cobra Museum voor Moderne kunst. In dit kader is aan vier jonge kunstenaars uit de regio een kunstopdracht verstrekt. Dit sluit aan bij de ambitie van de gemeente om de collectie te verrijken met werk van jonge aanstormende kunstenaars uit de regio en de collectie zichtbaar te maken voor publiek. Het gaat om werken van kunstenaars Jaehun Park (Zuid-Korea, 1986), Mitchell Thar (Verenigde Staten, 1991) en Yana Naidenov (Mozambique, 1988) waarmee Amstelveen in beeld is gebracht door digitale sculpturen en fysieke installaties. Studio Johannes Verwoerd heeft door middel van augmented reality een digitaal depot gecreëerd waarin je de kunstwerken uit de collectie kunt zien die niet in het museum tentoongesteld zijn. Ook zijn in het kader van de tentoonstelling de volgende werken toegevoegd aan de gemeentelijke collectie: het Turfschip van Jan Verschoor, De Oeverlanden van Saskia Boelsums en Utopia, Babylon en Atlantis van Marja De Boer-Ligtveld.

Buitencollectie

Ook al is het geen onderdeel van de hierboven omschreven binnencollectie, de buitencollectie van de gemeente Amstelveen is desondanks een belangrijke factor binnen de algehele collectie. De buitencollectie is een hoog aangeschreven en bijzondere collectie voor de gemeente Amstelveen. Weinig gemeentes hebben een zo omvangrijke en kwalitatief hoogstaande buitencollectie. Er is een overlap tussen kunstenaars van de buiten- en binnencollectie. Dit kan bijvoorbeeld aanleiding geweest zijn om aankopen van 'buitenkunstenaars' te doen voor de binnencollectie. Ook enkele Kunst Aanmoedigingsprijswinnaars maken deel uit van de buitencollectie en een aantal buitenwerken zijn dus op gelijksoortige manier verkregen als bij de binnencollectie.

Periode 1950 t/m jaren 90

Gemeente Amstelveen beschikt over een hoogwaardige buitenkunstcollectie van circa 80 werken. Een groot deel van de collectie is verzameld in de periode 1950 - 1975. Werken werden voornamelijk aangekocht bij ateliers van kunstenaars, galleries en expositiecentra. Het is zeer waarschijnlijk dat de gemeente tijdens deze bezoeken zowel voor de binnen- als buitencollectie werken aankocht.

De buitenwerken van de gemeente kwamen vaak uit eenzelfde netwerk van kunstenaars, die bijna allemaal leden waren van de Nederlandse Kring van Beeldhouwers (NKVB). Voorbeelden hiervan zijn Vincent Esser, Lotti van der Gaag, Pieter d'Hont, Charles Weddepohl, Titus Leeser en Eric Claus. Hildo Krop, eveneens lid van de NKVB, had bij gemeente Amstelveen een rol als adviseur kunstankopen en van hem is ook een werk gekocht genaamd Zittend Paar.

Brieven tussen diverse kunstenaars en het bureau Culturele Zaken suggereren dat de gemeente goede banden onderhield met een aantal kunstenaars. Zo waren er geregeld bezoeken aan ateliers en werd de gemeente door sommige kunstenaars op de hoogte gehouden wanneer er nieuwe werken klaar waren voor aankoop. Het expositiecentrum Aemstelle heeft hierbij een grote rol gespeeld als samenkomstplek. Bij diverse gelegenheden werd door de gemeente aangeboden om werk van kunstenaars te exposeren in het gemeentelijk expositiecentrum Aemstelle nadat zij een werk hadden geleverd aan Amstelveen.

Zoals wordt beschreven in collectiegeschiedenis werden aankopen geselecteerd door het bureau Culturele Zaken die een motivatie stuurde aan het college van burgemeester en wethouders. De aankoop van buitenkunstwerken liep vrijwel altijd gelijk met de stedelijke ontwikkeling, omdat de werken voornamelijk werden betaald vanuit de percentageregeling voor beeldende kunst, die bedoeld is voor kunstzinnige uitvoering bij de realisatie of verbouwing van gebouwen die worden beheerd door de gemeente.

Het bureau Culturele Zaken selecteerde werken die qua thema goed aansloten bij de functie van de gebouwen. Zo zie je dat er voor lagere scholen vaak beelden van spelende kinderen werden uitgezocht. Een voorbeeld hiervan is Drie kleine kleutertjes van Hubert van Lith bij een scholencomplex aan de Notenlaan. Andere werken waren een referentie naar de naam van het gebouw. Zo is voor de Michiel de Ruyter school een werk aangeschaft genaamd Ruiters te paard van de kunstenaar Jan Groenestein en voor kleuterschool "De Parkieten" is een bijpassende wanddecoratie gerealiseerd door kunstenaar Kees Andrea in de vorm van een mozaïek van vogels.

Drie kleine kleutertjes

Naast werken voor bij gemeentebouwen, kocht het bureau culturele zaken ook werken aan die bedoeld waren ter decoratie van nieuw gebouwde wijken. Deze werken werden veelal geplaatst in plantsoenen, parken, waterpartijen en langs wegen en hadden meestal een duidelijke verbinding met de omgeving. Het beeld Sporters van Eric Claus is in opdracht gemaakt als sportbeeld om te kunnen plaatsen in de omgeving van de sportverenigingen. Ook het beeld Judoka's van Pieter de Monchy is aangekocht met het idee een representatief beeld voor de sport neer te zetten. Voor langs het water heeft de gemeente Theo Bennes de opdracht gegeven diverse beelden van watervogels te maken die voorkomen in Nederland. Populaire keuzes voor de decoratie van plantsoenen en parken waren vrouwfiguren (bijv. Baadster en Liggende vrouwenfiguur) en dieren (bijv. Paardentorso en Lama).

Wat betreft de stijl van de buitenkunstwerken bezit gemeente Amstelveen overwegend figuratieve werken met daartussen een aantal abstractere aankopen. Denk hierbij aan Constructie van Michael Jacklin en het gelijknamige werk van Robert Maingay, Consonant van Jan Verschoor en Constructie met Bol van Ger Zijlstra. Daarnaast heeft gemeente Amstelveen een groot aantal installatiekunstwerken in het bezit van Frans en Marja de Boer-Lichtveld, die als kunstenaarsduo hebben meegewerkt aan de kunstzinnige inrichting van het gemeentehuis.

Constructie van Michael Jacklin

De trend van buitenkunst aankopen ter invulling van de nieuwe wijken van Amstelveen werd ook na 1975 voortgezet en resulteerde in de aankoop van diverse werken. Tijdens de ontwikkeling van de wijk Waardhuizen zijn er in 1988 twee werken gemaakt in opdracht van gemeente Amstelveen door de kunstenares Aryaan Harshagen. In Waardhuizen, waar de kunstenares zelf ook woonde, werden 'Geen vorm zo uitgebalanceerd of hij verdwijnt' en 'De wind waait hoog en kent zijn mensen niet geplaatst'. In 1989 werd de Krul van Ineke Visser geplaatst als kunstwerk bij de ingang van het winkelcentrum Middenhoven.

In de jaren 90 was de wijk Westwijk in opbouw en zijn er diverse werken geplaatst. Daarop volgde Phyllotaxis in 1994 die gemaakt werd door kunstenaar Sjoerd Buisman en werd geplaatst aan de Betsy Perklaan. Tot slot werd in 1995 'Gasvlammen op gasreductie station' van Jerry van Eyck onthuld door gemeente Amstelveen. Het ontwerp won de Kunst Aanmoedigingsprijs Architectuur en was bedacht als een overkapping op een al bestaande constructie, namelijk het gasreductie station. In samenwerking met Nutsbedrijf Amstelland is het werk in opdracht uitgevoerd.

Na de jaren '90 tot heden

Daarna werd de insteek anders. De tijden waren anders, er was geen percentageregeling meer en de kredietcrisis had een grote invloed op de realisatie van bouwprojecten. Westwijk kreeg er nog twee buurten bij, de Kastelenbuurt (2008-2020) en de Kruidenbuurt (2008-2018), maar daarvoor werden geen kunstaankopen gedaan.

Diverse losse projecten werden gestart. In het Stadshart werd in juni 2015 'Der Bogen' van Armando geplaatst. De kunstenaar, die in Amstelveen woonde en waarvan de gemeente niets in de collectie had, had het werk speciaal voor Amstelveen ontworpen. Het is het grootste werk van Armando dat ooit is uitgevoerd.

'Na sluitingstijd' van Klaas Gubbels werd door gemeente Amstelveen aangekocht naar aanleiding van de ArtZuid beeldenroute annex Amstelveen in 2019. Daarin waren 5 werken van Klaas Gubbels te zien. Bewoners konden stemmen op hun favoriete werk. Het winnende werk werd aangekocht en heeft een plek gekregen in de Kruidenbuurt van Westwijk, waar nog geen kunst aanwezig was.

Whispering seaweeds van Margot Berkman werd geplaatst in 2020 bij de nieuwe druppelvormige rotonde na werkzaamheden aan het Keizer Karelplein.

Een aantal beelden zoals het Zwijn van Karl Pelgrom, de Olifant en de Hand van Ella van de Ven zijn al jaren erg populair bij kinderen om op te spelen en hebben bijgedragen aan het vormen van gedeelde herinneringen in Amstelveen bij verschillende generaties. Vanuit onder andere deze motivatie is daarop door de gemeenteraad besloten om vanaf 2019 te investeren in meer kindvriendelijke

Collectieplan Amstelveen

buitenkunst. Hiermee wordt een doelgroep aangesproken die daarvoor nog niet (doelgericht) werd bereikt, namelijk kinderen.

Daarnaast zijn binnen het project 'De Stad als Canvas' twee kunstprojecten ontwikkeld voor Uilenstede met het doel zowel een esthetische als een maatschappelijke impact te maken op de openbare ruimte. De bewoners hebben een prominente rol gekregen in de totstandkoming van de kunstwerken. De door hun gekozen kunstenaars Gijs Frieling en Aisha Madu gingen aan het werk met de input opgehaald tijdens een participatieproces.

Kingdom Uilenstede van Gijs Frieling

Bijlage 2: Beschrijving deelcollecties

De collectie is opgedeeld in verschillende deelcollecties in een eerdere inventarisatieronde in 2006. Destijds werden er 1451 werken geïnventariseerd. Gelet op de vermindering van 1451 naar 879 werken in 2021 zijn er destijds ongeveer 600 werken afgestoten. Welke werken zijn afgestoten is vaak lastig te achterhalen vanwege gebrek aan documenten.

Na de inventarisatie van 2021 is er een nieuwe indeling vastgesteld. De indeling van de diverse deelcollecties worden hieronder beschreven.

(Inter-) Nationale Collectie

De kerncollectie bestaat uit werken van kunstenaars die kunsthistorisch, historisch en financieel gezien hoogwaardig zijn. De kunstenaars zijn niet geselecteerd aan de hand van specifieke kenmerken, omdat de collectie niet met een eenduidig collectiebeleid tot stand is gekomen. De kerncollectie bevat werk zoals: grafiek van onder andere Corneille, gouaches van Karel Appel, werken van Ad Dekkers, Edgar Fernhout, Jan Roeland, Corneille en Jaap Egmond.

Regionale Collectie

De kunstenaars of werken in deze collectie hebben een relatie met Amstelveen, hierin zijn diverse werken opgenomen. Hieronder staan de belangrijke deelcollecties binnen de regionale collectie beschreven. Deze deelcollectie krijgen in TMS een aandachtspunt en zijn zo te selecteren. Ze vallen allen onder de Regionale Collectie.

Kunst in opdracht

Naast opdrachten uitgegeven voor de topografische atlas, stelde de gemeente ook kunstenaars aan die meedachten bij de bouw van het nieuwe Raadhuis in 1977. De kunstenaars Rudolf Wolf, Joop en Norbert van den Broek, Frans en Marja de Boer-Lichtveld, Fons Moonen, Hans Roebbers, en Jan van Goethem kregen allemaal een deelopdracht en gingen onder leiding van Eugene Terwindt te werk. Helaas zijn de in situ werken momenteel niet meer aanwezig in het Raadhuis en waarschijnlijk vernietigd vanwege renovatie. Enkel het glaskunstwerk rondom de Raadzaal van Joop en Norbert van den Broek is in stand gebleven. Zij kozen expres voor een transparante glassoort, zelfs in de kleurvlakken, zodat de raadszaal een open karakter kreeg.

De relatiegeschenken die in de loop der jaren door de gemeente in opdracht zijn gemaakt, zijn niet allemaal weggegeven. Een aantal van deze werken bevindt zich nog in de collectie. De relatiegeschenken zijn gemaakt door Erwin Verheijen in 1993 (oplage van 100), tweemaal Gerard Schäperkötter 1993 en 1996 (oplage van 150 en 250), Eugene Brands in 2002 (oplage van 200) en Corneille in 2002 (oplage van 525). De werken zijn allemaal grafiek.

De groep kunstenaars bijeen op de bovenverdieping in Aemstelle aan de Amsterdamseweg nr. 511.: v.l.n.r. Eugene Terwindt, Rudolf Wolf, Joop van den Broek, Norbert van den Broek, Fons Moonen, Hans Roebers en Jan van Goethem. Frans en Marja de Boer-Lichtveld staan niet op de afbeelding. Bron: Beeldbank historisch Amstelveen.

Door de jaren heen is hier niet specifiek op kunst van Amstelveense Kunstenaars aangekocht, echter zijn er door de BKR-regeling en aantal schenkingen een groot aantal Amstelveense kunstenaars in de collectie gekomen.

De Collectie Amstelveen bestaat uit onder andere de BKR-werken, genoemd naar de Beeldende Kunstenaars Regeling. Opvallend genoeg selecteerde de Sociale Dienst in Amsterdam de kunstwerken en kocht de gemeente Amstelveen ze enkel aan. De prijs voor werken was vaak niet marktconform omdat het bedrag van de uitkering door het aantal geselecteerde kunstwerken ging. Er zijn in totaal 338 werken aangekocht via de BKR van twaalf Amstelveense kunstenaars. Op 1 januari 1987 werd de BKR afgeschaft en stopte dus ook de groei van deze deelcollectie. Een groot deel van de 338 BKR-werken is in 2006 afgestoten om de collectie beheersbaar te houden en om ervoor te zorgen dat bepaalde kunstenaars niet oververtegenwoordigd zijn. Momenteel zijn er nog 35 BKR-werken in de collectie. Voor deze collectie zal nog een tweede selectie ronde plaatsvinden, hierbij zullen de meest representatieve werken in de collectie blijven. De volgende kunstenaars zijn onder andere via de BKR in de collectie gekomen: Yvonne Maya Bakker, Olaf van der Beek, Coen Hennipman, Ries Kleynen, Willem Maat, Leonie Molenaar, Eric Mathijssen, Achnaton Nassar, Rob van der Vijgh en Frans Wiegers.

Beoordeling van BKR-kunst. Bron: Beeldbank historisch Amstelveen.

Een ander groot onderdeel van de Collectie Amstelveen bestaat uit de schenkingen. Te beginnen met de eerste grote schenking van de kunstverzamelaar Pier Schaap, wiens vrouw na zijn overlijden de collectie aan de gemeente Amstelveen schonk. De collectie bevat ongeveer 116 werken waaronder schilderijen, tekeningen, lithografieën en etsen. Vanaf 1959 begon de heer Schaap actief te verzamelen en kocht werk wat hem raakte of esthetisch aansprak. Hij voelde zich verbonden met Amstelveen, omdat hij op de grens van Amstelveen en Amsterdam opgroeide en in Amstelveen op school had gezeten. Daarnaast was hij een veelvoudig bezoeker van Aemstelle en kocht hier werk van lokale kunstenaars aan. Dit maakte het voor zijn vrouw Cisca Schaap een logische stap om de collectie na zijn dood in 1991 te schenken aan de gemeente Amstelveen. Tijdens de tentoonstelling genaamd 'Hommage aan Pier Schaap' werd een aantal werken uit de collectie getoond als eerbetoon aan de verzamelaar. Deze tentoonstelling vond plaats in november 1993, op hetzelfde moment waarop mevrouw Schaap de collectie schonk aan de gemeente. De collectie bestaat voornamelijk uit figuratieve werken van de hand van kunstenaars die in Amstelveen of omgeving werkzaam waren. Voorbeelden van kunstenaars waarvan veel werk in de collectie zit, zijn Toon de Haas, Cees Bantzinger en Jaap Ploos van Amstel. Meer nationaal bekende namen zijn Jef Diederer en Herman Gordijn. Vanwege de focus op Amstelveen was Schaaps collectie een goede toevoeging aan de huidige collectie van de gemeente.

Naast de schenking van Schaap was er nog een belangrijke schenking voor de gemeente Amstelveen, namelijk die van de kunstenaar Gerard Schäperkötter in 1994. De kunstenaar woonde en werkte vanaf 1959 in Amstelveen en besloot om op zijn 80ste verjaardag 50 kunstwerken van eigen hand te schenken aan de gemeente. De schenking bestond uit grotendeels uit werken die Schäperkötter en zijn vrouw Diane nooit wilden verkopen omdat ze hun te dierbaar waren. De schenking liep via de Wethouder Kunst en Cultuur Piet van den Heuvel, die goed persoonlijk contact had met de schilder. Voor 1994 had de gemeente ook al werk van Schäperkötter in de collectie, waardoor het als een goede aanvulling werd gezien. Daarnaast was hij een Amstelveense kunstenaar, die actief deel uitmaakte van het artistieke leven in Amstelveen. De werken uit Schäperkötters schenking beslaan een periode van 1945 tot ongeveer 1993. Zijn oeuvre bevat vele stijlen en stromingen, en toont zowel figuratieve als zeer abstracte werken. Schäperkötter exposeerde onder andere bij Galerie Krikhaar en op kunstbeurzen als de PAN Amsterdam en TEFAF te Maastricht. Behalve de schenkingen van Pier Schaap en Gerard Schäperkötter zijn er ook nog verschillende kleinschaligere schenkingen geweest aan de gemeente. De meeste hiervan zijn van bedrijven geweest, en enkele van particulieren. De bekendste is misschien wel de schenking van Karel Appel in 1966 van het werk *Deux têtes ensemble*. De meest recente schenking is het werk *#perfect* (2019) van Inbar Hasson. De kunstenaar schonk het in 2022 vanwege haar waardering voor het cultuurbeleid en de positieve aandacht voor kunst en cultuur in de gemeente.

Karel Appel, Deux têtes ensemble, 1966, olieverf op doek.

Collectieplan Amstelveen

Naast aankopen en schenkingen heeft de gemeente ook op andere wijze kunst verzameld. Waaronder via de Kunst Aanmoedigingsprijs Amstelveen, (een initiatief van de lokale Rotaryclub Amstelveen/Amstel) een prijs die van 1993 tot 2004 in Amstelveen werd gehouden. Jonge kunstenaars van onder de 35 jaar konden zich inschrijven met een uitgewerkt concept voor een kunstwerk en de prijswinnaar mocht dit concept uitwerken. Ieder jaar had een eigen medium dat centraal stond, uiteenlopend van beeldende kunst, architectuur, fotografie, grafisch ontwerpen en vrije vormgeving. De prijs is opgericht om een positieve bijdrage te leveren aan het culturele en kunstzinnige leven van Amstelveen. Naast de uitreiking van de prijs was er ook een groepstentoonstelling van alle genomineerden en een Sandberglezing in samenwerking met het Sandberginstituut, wat verbonden is aan de Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam. De meest bekende namen die vanwege deze prijs werk in opdracht maakte voor de gemeente Amstelveen zijn: Dinie Besems, Jerry van Eyck en Rineke Dijkstra. Hieronder staan de winnaars per jaar en categorie vermeldt:

1993	Rineke Dijkstra	fotografie
1994	Jerry van Eyck	architectuur
1995	Dinie Besems	vrije vormgeving
1996	Francisco Tropa	beeldende kunst
1997	Yves Netzhammer	grafisch ontwerpen
1998	Angela Trullinger	fotografie
1999	Joost Grootens	architectuur
2000	Filippine de Haan	vrije vormgeving
2001	Becky Shaw	beeldende kunst
2002	Alon Levin	grafisch ontwerpen

Porseleincollectie

Een bijzondere deelcollectie is de collectie Amstel porselein. Het bestaat uit ongeveer 153 objecten van hoge kwaliteit, die zijn gemaakt tussen 1784 en 1810. Het porselein kwam tot stand in een fabriek, die eerst in Ouder-Amstel en later in Nieuwer-Amstel stond en van koning Lodewijk Napoleon het predicaat Koninklijk kreeg. Het Amstel porselein ligt in de lijn van het Weesper porselein (van 1759 tot 1774) en later het Loosdrechtse porselein (van 1774 tot 1784), wat in voorlopers van de bovengenoemde fabriek werd geproduceerd. De collectie Amstel porselein is aangekocht tussen 1961 en 1963 in verschillende rondes. De motivatie luidde dat de gemeente weinig gebruiksvoorwerpen uit het verleden bezat en het porselein in de omgeving geproduceerd was. Het werd tentoongesteld in het expositiecentrum Aemstelle, maar is vanaf 2004, na afloop van de tentoonstelling de 'Hollandse Porselein- route', opgeborgen in het depot. Uiteindelijk is het in 2005 weer tevoorschijn gekomen om als bruikleen in het Stadhuis van Weesp tentoongesteld te worden met de zeldzame porselein collectie van de gemeente Weesp. Deze bruikleenovereenkomst is medio 2021 beëindigd, waarna gezocht is naar een nieuwe plek om de collectie zichtbaar te maken. De gehele collectie is tijdelijk in bruikleen gegeven aan kasteel Sypesteyn en is daar te bezichtigen.

Topografische Atlas

Op 19 mei 1958 nemen B&W van Amstelveen het advies van cultureel ambtenaar Frans Niemeijer over om 'enige verdwijnende plekjes in onze gemeente in aquarellen te laten vastleggen door beeldende kunstenaars'. Amstelveen is op dat moment de snelst groeiende gemeente van Nederland: landerijen, polders en karakteristieke gebouwen verdwijnen voor nieuwbouw.

Collectieplan Amstelveen

Verschillende kunstenaars krijgen de opdracht voor minstens drie aquarellen, waarvan de gemeente er twee zal kopen à f 250,-. Niemeijer wijst de plaatsen aan die vastgelegd moeten worden voor deze Topografische Atlas. Destijds woonden er nog niet veel kunstenaars in Amstelveen waardoor de gemeente niet enkel lokale kunstenaars, maar ook kunstenaars van buiten de gemeentegrenzen opdrachten gaf. De collectie groeit vervolgens, soms ook door aankopen en schenkingen. Edgar Fernhouts spectaculaire Gezicht op de Middenweg vanaf de Burgemeester van Sonweg was een van de eerste opdrachten voor het vastleggen van veranderend Amstelveen. Op 26 maart 1957 kreeg hij de officiële opdracht voor een schilderij van ongeveer 125 bij 80 cm. Het onderwerp was een voorstel van Fernhout zelf: 'de Middenweg heeft nog een zeer landelijk karakter, terwijl de opdringende stad reeds zichtbaar wordt', schreef hij. Het werk was bedoeld voor de nieuwe raadszaal.

Na een gestage groei van de collectie in de jaren zestig kwamen de opdrachten in de jaren zeventig grotendeels stil te liggen. In 1985 wordt een doorstart gemaakt, maar uiteindelijk stopt de opdrachtverstrekking. In plaats van de meer vrije invulling van de kunstenaars kiest men voor foto's om het landschap vast te leggen. Sporadisch worden daarna nog kunstwerken aan de Topografische Atlas toegevoegd. De laatste werken die zijn toegevoegd zijn de werken die in 2021 in opdracht van de gemeente zijn gemaakt. De kunstenaars is gevraagd een eigen interpretatie te geven van het veranderde landschap van nu en de reeds bestaande topografische atlas als uitgangspunt. Door deze opdrachtverstrekking is de Topografische atlas uitgebreid met het werk van Yana Naidinov, Yaehun Park en Mitchell Thar.

Historische collectie

Een van de deelcollecties betreft de Historische collectie. Het is een collectie bestaande uit onder andere oude prenten over de geschiedenis van Amstelveen, met belangrijke onderwerpen zoals de Amstelveense stadsbrand in 1792, de aanval bij Ouderkerk en het turfsteken. Bekende prentkunstenaars zoals Abraham Rademaker, Caspar Jacobsz. Philips en Jan Caspar Philips maken deel uit van deze collectie. Het grootste deel van de prentcollectie bestaat uit historische stadsgezichten. Daarnaast bezit de Historische collectie ook topografische kaarten en grafische portretten van bestuurders. Een bijzonder stuk uit de collectie betreft een papiersnijwerkje van I. Brasscher uit ca. 1750-1760 waarop de geschiedenis van het turfsteken is afgebeeld. De totale collectie bestaat uit ongeveer 190 objecten en staat verspreid over het gemeentelijk archief, en een enkel stuk in het gemeentelijke kunstdepot. Op dit moment wordt er nog gewerkt aan het beschrijven van de gehele collectie in het registratiesysteem TMS. Voor de toekomst van deze collectie is het belangrijk dat deze nog eens wordt beoordeeld en getaxeerd door een expert. De verantwoordelijkheid voor deze deelcollectie ligt bij Erfgoed. Op termijn kan besproken worden op welke wijze dit vorm krijgt.

Collectie vervreemden

Deze collectie is tijdelijk van aard en zal alleen in de komende afstotingsronde gevuld zijn. Werken die na afstoten daadwerkelijk afgestoten worden zullen uiteindelijk op uit collectie worden gezet. Na vervreemding van de werken komt deze afdeling in TMS te vervallen.

Uit collectie

Hierin zijn alle werken opgenomen waarvan we hebben achterhaald dat ze in de afgelopen jaren zijn afgestoten. Ook de werken uit de komende afstotingsronden die eerst in de collectie vervreemden worden opgeslagen zullen worden toegevoegd aan deze afdeling in het registratie systeem. Het is

van belang dat altijd is terug te halen of een bepaald werk in de collectie heeft gezeten en wanneer deze met welke reden uit collectie is gegaan.

De topwerken

Uiteindelijk worden uit de collectie een aantal topwerken gekozen, die als het ware het visitekaartje vormen van de verschillende deelcollecties. Deze werken vormen geen eigen deelcollectie maar zullen als aandachtspunt worden gekenmerkt in het registratie systeem. Over deze werken kan men bijvoorbeeld een kunsthistorisch verhaal laten schrijven of in de spotlights zetten op het online platform. Deze werken komen wellicht ook in aanmerking om actief te zoeken naar een tentoonstellingslocatie in bruikleen.

Binnen de top vallen specifieke werken die vanwege de kunsthistorische waarde een plek in die top verdienen. Momenteel is er een aantal topwerken in bruikleen bij het Cobra Museum. Dit zijn grotendeels werken van Cobra kunstenaars of tijdgenoten. Bij de inhoud van de museale collectie kan men denken aan werken van Karel Appel, Jan Sierhuis, Corneille, Lucebert of Eugene Brands. Maar ook kunstenaars die geen onderdeel uitmaken van de Cobra beweging zoals Ad Dekkers, en Melanie Bonajo.

Bijlage 3: Vervreemdingsprocedure

De procedure

De collectie van de gemeente Amstelveen valt onder de erfgoedwet. De Erfgoedwet waarborgt een zorgvuldig genomen besluit bij het afstoten van cultuurgoederen of verzamelingen door het Rijk, een provincie, gemeente of andere publiekrechtelijke rechtspersonen.

Het voornemen tot afstoten van een cultuurgoed of verzameling door het Rijk, een provincie of een gemeente wordt publiek bekendgemaakt, waarbij wordt vermeld of advies van deskundigen wordt gevraagd. Als dat niet het geval is, kan iedereen gedurende 6 weken een zienswijze indienen over het belang van het object of de verzameling voor het Nederlands cultuurbezit.

Bij een redelijk vermoeden van bijzonder belang voor het Nederlandse cultuurbezit moeten overheden en publiekrechtelijk rechtspersonen advies inwinnen bij een commissie van onafhankelijke deskundigen. Voor zover we nu kunnen inschatten zal er geen werk in aanmerking komen voor cultuurgoed van bijzonder belang. Gemeente Amstelveen hecht veel waarde aan het zorgvuldig uitvoeren van de vervreemdingsprocedure.

De [vervreemdingsprocedure](#) is de procedure die de gemeente Amstelveen dient te volgen bij het vervreemden van cultuurgoederen, in dit geval kunstwerken. Hiervoor moet de gemeente onderstaande stappen van de procedure doorlopen.

- Stap 1: verzamel de benodigde gegevens van het cultuurgoed*
- Stap 2: bepaal of het cultuurgoed mogelijk beschermwaardig is*
- Stap 3: publiceer voornemen in gemeentebblad*
- Stap 4: kijk of er zienswijzen zijn ingediend*
- Stap 5: beoordeel zienswijzen*
- Stap 6: wel of niet vervreemden*
- Stap 7: publiceren van besluit*

De eerste stap uit de vervreemdingsprocedure is tijdsintensief en is reeds voor het grootste gedeelte uitgevoerd. De gegevens zijn verzameld en goeddeels verwerkt in het kunstregistratiesysteem The Museum System (TMS). Naast de basis gegevens, te weten; titel, soort object, vervaardiger, vervaardigingsjaar, verwervingsjaar, materiaal, techniek afmeting en de fysieke staat, moet per werk ook de motivatie van vervreemding worden benoemd. Dit laatste zal worden beoordeeld op basis van toetsing van de selectiecriteria. Hierbij is ook van belang dat er gekeken wordt naar de sociaal-culturele waarde van het werk voor de gemeente Amstelveen. Gemeente Amstelveen is een jonge gemeente en kent momenteel geen museum of andere collectie die de zorg draagt het kunsthistorisch erfgoed te behouden.

In veel gevallen is het niet te achterhalen wat het vervaardigingsjaar of verwervingsjaar en de wijze van verwerving is. Schenkingen zijn bijvoorbeeld in principe uitgesloten van vervreemding, tenzij anders opgenomen in de schenkingsovereenkomst. In sommige gevallen zal daar wellicht nog extra naar gekeken moeten worden. Daarnaast is op dit moment niet voor ieder werk de fysieke staat genoteerd in TMS. In het geval van Amstelveen zal het gaan om een forse hoeveelheid af te stoten werken. Werken die onherstelbaar beschadigd zijn moeten ook via de vervreemdingsprocedure worden verwerkt.

Binnen TMS zal een tabel gemaakt worden waarin de scores van de selectiecriteria ingevoerd kunnen worden. Hierin wordt ook de motivatie om te vervreemden beschreven. Deze is nodig voor publicatie van de vervreemding.

Collectieplan Amstelveen

De gehele collectie zal worden beoordeeld op basis van de gestelde selectie criteria. Er zullen na toetsing verschillende lijsten van kunstenaars of kunstwerken komen, waaronder een lijst van werken waarvoor een vervreemdingsadvies geldt. Er zal een gestandaardiseerde lijst worden aangemaakt waarop de motivatie voor vervreemding wordt aangevinkt die uiteindelijk gebruikt kan worden voor publicatie in het gemeenteblad. Daarbij zal er een lijst met werken van kunstenaars worden opgesteld, die vanwege hun aantallen in de collectie extra beoordeeld moeten worden. Ook zal de ABK om haar oordeel gevraagd worden om goed te kijken naar de sociaal-culturele waarde van kunst in relatie tot Amstelveen. Een voorbeeld is dat de kunstenaar wel een relatie heeft met Amstelveen maar dat het specifieke werk niet van hoge kwaliteit is. De vraag is dan of het werk als zodanig afgestoten kan worden of dat je daarmee de kunstenaar verwijderd uit het visuele geheugen van Amstelveen.

Uiteindelijk zal één definitieve lijst met te vervreemden werken tot stand komen die aan het college ter goedkeuring wordt voorgelegd. Deze lijst zal na goedkeuring worden gepubliceerd in het Gemeenteblad en zonder zienswijze kan na 6 weken de vervreemding worden bevestigd in het Gemeenteblad. Daarna kan pas worden overgegaan op vervreemding of vernietiging.

Het toetsen van de collectie en het administratief verwerken van deze uitkomsten is noodzakelijk maar zeer tijdsintensief. Het meeste tijd zal gaan zitten in het opstellen van de lijsten, het fysiek klaar zetten van de werken en het documenteren van alle genomen stappen en deze verwerken in het registratiesysteem. Daarnaast heeft de gemeente ook te maken met diverse doorlooptijden van zowel de publicatie als het voorleggen aan het college. De (concept) planning is:

Planning voor vervreemden collectie Amstelveen

Vorbereidingsfase

Laatste registratie gegevens toevoegen aan TMS

Beoordeling onderkant collectie

Vaststellen lijsten ter beoordeling ABK

Vaststellen collectieplan

Beoordelingsronde

Bepalen extra lid ABK tbv beoordeling van collectie

Beoordeling aan de hand van selectie criteria

- Beoordeling van lijsten vervreemden collectie / advies overnemen of aanpassen
- Advies beoordeling relatie met Amstelveen op kwaliteit en sociaal culturele waarde
- Klaar zetten gewenste werken ter beoordeling
- Een a twee bijeenkomsten ABK

Uitkomsten ABK de afstotingslijst te samen met afstotingsplan ter goedkeuring voorleggen College

Uitkomsten verwerken in TMS (vaststellen kerncollectie en collectie vervreemden)

Publiceren van voornemen in Gemeenteblad

Faciliteren en verwerken van eventuele zienswijze

Collectieplan Amstelveen

Publiceren van besluit

Overdracht aan nieuwe eigenaar of vernietiging

Bij onherstelbaar beschadigd, werken vernietigen

Werken klaar zetten en overdracht begeleiden, documenteren

Alle gegevens verwerken in TMS (werken uit collectie zetten)

Bijlage 4: Collectie buitenkunst Gemeente Amstelveen (versie juli 2023)

Wijk	buurt	inwoners	beelden	beelden per 1000 inwoners
Westwijk Zuid		8053	2	0,25
	Kastelenbuurt	3083	0	
	Schrijversbuurt	2121	1	
	Kruidenbuurt	2577	1	
	De Scheg	59	0	
	Legmeerpolder	213	0	
Bovenkerk – Westwijk Noord		10708	7	0,65
	Bovenkerk	3012	1	
	Landschappenbuurt	2028	1	
	Theaterbuurt	2346	2	
	Legmeer	218	0	
	Betsy Perkbuilt	1756	2	
	Buitenplaatsenbuurt	1348	1	
Waardhuizen/Middenhoven		13080	8	0,61
	Molenbuurt	2781	0	
	Beroepenbuurt	1665	3	
	Hemellichamenbuurt	2598	1	
	Punterbuurt	2792	3	
	Galjoenbuurt	3244	1	
Groenelaan		8078	8	0,99
	Watercirkelbuurt	1988	1	
	Kringloopbuurt	2021	5	
	In de Wolkenbuurt	1093	0	
	Alpen	1599	1	
	Rondwegbuurt	1377	1	
Keizer Karelpark		12457	14	1,12
	Startbaanbuurt	817	4	
	Augustinuspark	3020	3	
	Populierenbuurt	3593	2	
	Van der Leekbuurt	2138	1	
	Kastanjebuurt	2280	1	
	Oude Dorp	609	3	
Stadshart		3482	12	3,45
	Stadshart	3482	12	

Collectieplan Amstelveen

Bankras/Kostverloren		10198	6	0,59
	Operabuurt	2256	1	
	Boekenbuurt	2938	4	
	Zeestratenbuurt	1958	0	
	Heldenbuurt	3046	1	
Elsrijk		11477	11	0,96
	Elsrijk Oost	3855	0	
	Vredeveldbuurt	1818	2	
	Elsrijk West	3424	1	
	Kruiskerkbuurt	2380	8	
Patrimonium		3132	6	1,92
	Patrimonium	2217	6	
	Oranjebuurt	915	0	
Randwijck		5997	2	0,33
	Randwijck West	2278	1	
	Randwijck Oost	3719	1	
Uilenstede/Kronenburg		3688	0	0,27
	Uilenstede	3578	2	
	Kronenburg	110	0	
Buitengebied Noord		858	2	2,33
	Middelpolder	406	2	
	Buurt over			
	Ouderkerk	452	0	
Buitengebied Zuid		1004	3	2,99
	Nes aan de Amstel	1004	3	
Amsterdamse Bos		141	0	0,00
	Amsterdamse Bos Noord	98	0	
	Amsterdamse Bos Zuid	43	0	
Totaal		92353	82	

Bijlage 5: Verwerving Beeldende Kunst (binnen/ buiten)

Voor de verwerving van beeldende kunst gelden een aantal algemene uitgangspunten.

- Het initiatief voor verwerven van een kunstwerk komt vanuit de gemeente. Gemeente gaat niet in op aangeboden werken, behalve wanneer het een schenking betreft.
- Er dient rekening gehouden te worden met de beoordelingscriteria.
- De adviescommissie beeldende kunst adviseert over het initiatief.
- Alle werken die duurzaam worden toegevoegd aan de collectie moeten in TMS worden geregistreerd.

Een initiatief kan voortkomen uit een locatie, onderwerp, wens/ beleid van de gemeenteraad of college. Een werk kan aangekocht worden of er kan een opdracht gegeven worden. Hieronder geven wij een globale uitwerking van de verschillende vormen van verwerving: in opdracht, aankoop en schenking. Ieder proces blijft echter wel maatwerk. Per project wordt bekeken wat de benodigde stappen zijn en hoe hier invulling aan gegeven wordt. Dit geldt ook voor de bestuurlijke besluitvorming.

Kunst in opdracht

De opdracht kan middels een open oproep uitgezet worden of kunstenaars kunnen benaderd worden. Per project wordt bekeken wat het meest passend is. Dit kan afhankelijk zijn van tijd, budget, locatie, betrokkenen, thema, etc. Daarom wordt per project een plan van aanpak opgesteld.

Bij een open oproep wordt op basis van de criteria uit het plan van aanpak een uitvraag gedaan. Afhankelijk van het project wordt gekeken waar dit het beste kan worden uitgezet (lokaal/regionaal/landelijk/internationaal). Inschrijvers wordt geen vergoeding geboden.

Op basis van criteria uit plan van aanpak wordt een eerste selectie gemaakt door een selectiecommissie. Wie hierin plaatsnemen kan verschillen per project. Soms vormt de ABK de selectiecommissie anders neemt er een afgevaardigde van het ABK deel aan de commissie.

Deze geselecteerde kunstenaars krijgen opdracht om een schetsontwerp aan te leveren. Daar staat een vergoeding tegenover, die per project bepaald wordt.

De schetsontwerpen worden op basis van de criteria beoordeeld door de ABK. De ABK adviseert de gemeente over het te selecteren schetsontwerp (kunstenaar). Eventueel wordt een haalbaarheidstoets voorafgaand aan de beoordeling uitgevoerd.

Met deze input wordt de opdracht voor een definitief ontwerp gegeven en kunstenaar voert dit uit. De opdracht wordt schriftelijk vastgelegd.

Na uitvoering wordt de beoordeling van het kunstwerk aan de hand van de opdracht gedaan voordat het kunstwerk wordt aanvaard.

Aankoop

Op basis van het initiatief wordt vaak een selectie gemaakt van mogelijk aan te kopen werken. Bijvoorbeeld een selectie van een kunstenaar of van een expositie. Wie deze selectie maakt verschilt per project.

Collectieplan Amstelveen

Het ABK adviseert aan de hand van de beoordelingscriteria over het aan te kopen werk. Het kan ook zijn dat de ABK een voorselectie maakt en er bijvoorbeeld door inwoners gestemd kan worden.

Na besluitvorming door de gemeente kan de aankoop geschieden.

Schenking

De ABK adviseert aan de hand van de beoordelingscriteria over de schenking.

Na besluitvorming door gemeente wordt er een schenkingsovereenkomst opgesteld volgens het model van bijlage 6.

Participatie

Participatie kan op verschillende momenten in verschillende vormen plaats. De impact voor plaatsing van beeldende kunst in openbare ruimte is groter dan voor binnenkunst. Dit maakt dat hier vooraf in het plan van aanpak voldoende aandacht voor moet zijn, passend bij het project.

Locatie

De locatiekeuze kan op verschillende gronden gemaakt worden. Zoals in het verleden kan een ruimtelijke ontwikkeling, zoals de nieuwbouw van een wijk of gebouw, aanleiding geven tot het toevoegen van een kunstwerk aan de openbare ruimte. Daarnaast kan bij (ver)plaatsing gekeken worden naar de wijken en buurten in Amstelveen waar minder kunst staat. Ook kan het thema of het formaat van een kunstwerk bepalend zijn voor de locatiekeuze.

Bijlage 6: Schenkingsovereenkomst

ONDERGETEKENDEN:

XXXX gevestigd te XXX en wettelijk vertegenwoordigd door XXX hierna te noemen: 'de schenker';

en

de gemeente Amstelveen, gevestigd te Amstelveen, en wettelijk vertegenwoordigd door de burgemeester, hierna te noemen: 'de begiftigde';

VERKLAREN ALS VOLGT TE ZIJN OVEREENGEKOMEN:

artikel 1

De schenker schenkt onvoorwaardelijk aan de begiftigde en de begiftigde aanvaardt van de schenker:

XXX (Titel, kunstenaar, jaartal, materiaal, korte beschrijving object en foto)

Hierna te noemen: 'object'

Artikel 2

De schenker verklaart hierbij volledig afstand te doen van het hierboven genoemde object / de hierboven genoemde objecten, en zal in de toekomst hierop ook geen aanspraak maken.

Artikel 3

De begiftigde behoudt zich het recht voor om

- te bepalen of het hierboven genoemde object wordt getoond / de hierboven genoemde objecten worden getoond in een tentoonstelling.
- te bepalen of het hierboven genoemde object wordt uitgeleend / de hierboven genoemde objecten worden uitgeleend, aan derden.
- de object(en) te selecteren voor de kerncollectie of studieccollectie.
- de object(en) af te stoten.

Artikel 4

Indien de schenker een echtgenoot heeft of een geregistreerd partner, verlenen de schenkers elkaar bij dezen de toestemming voor onderhavige schenking als bedoeld in artikel 1:88 lid 1 sub b Burgerlijk Wetboek.

Artikel 5

1. In verband met de uitvoering van deze overeenkomst worden persoonsgegevens van schenker verwerkt. Het gaat hierbij om de persoonsgegevens ter uitvoering van de schenkingsovereenkomst bestaande uit de contactgegevens van schenker.
2. Begiftigde kan verder in het kader van haar gerechtvaardigd (marketing)belang persoonsgegevens verwerken en schenker bijvoorbeeld informeren over de organisatie van begiftigde en haar activiteiten. Indien schenker dit wenst, en daarvoor toestemming geeft, kan schenker het daarvoor bestemde hokje onderin deze schenkingsovereenkomst aankruisen.

- 3 De persoonsgegevens van schenker worden bewaard zo lang als nodig is voor het omschreven gebruik en minimaal wettelijk vereist is, bijvoorbeeld vanwege de fiscale bewaarplicht en fiscale regelingen terzake schenkingen.
4. Begiftigde gaat er van uit dat de naam van schenker kan worden vermeld bij de tentoonstelling van het object en in de hiermee samenhangende publicaties en eventuele publiciteit. Voor zover vereist vraagt begunstigde de schenker per verwerking hiervoor toestemming te geven door het aanvinken van het onderin deze overeenkomst opgenomen hokje.
5. Mocht schenker anoniem wensen te blijven, dan kan dit bij de ondertekening van de schenkingsovereenkomst worden aangegeven. In dat geval zal begiftigde naamsvermelding achterwege laten en de schenker anoniem houden.
6. De schenker heeft het recht om zijn / haar toestemming zoals bedoeld in dit artikel in te trekken, door verzending van een brief en/of email aan ontvanger.
7. Begiftigde behoudt zich het recht voor een dergelijk verzoek te weigeren indien zij bijvoorbeeld een beroep kan doen op artikel 85 lid 2 van de AVG o.a. omdat dit recht bijvoorbeeld niet geldt voor verwerkingen voor journalistieke of academische doeleinden).

Artikel 6

Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

Aldus ondertekend (in tweevoud) te (plaats) op (datum), waarbij schenker het onderstaande hokje dient aan te vinken met een X voor hetgeen voor schenker van toepassing is en/of voor welke verwerking van persoonsgegevens schenker toestemming verleent:

- Schenker wenst anoniem te blijven en niet vermeld te worden bij (tentoonstelling van) het object, publicaties of publiciteit daarover;
- Schenker verleent toestemming voor naamsvermelding bij de tentoonstelling van het object;
- Schenker verleent toestemming voor naamsvermelding van schenker in een publicatie of publiciteit over de schenking en/of het object*.
- Schenker wordt graag op de hoogte gehouden over de activiteiten rondom de schenking van begiftigde.

De schenker XXX (rechtsgeldig vertegenwoordigd door)

Indien van toepassing: [Naam en geboortedatum echtgenoot / geregistreerd partner] in verband met artikel 1:88 lid 1sub b BW

De begiftigde (rechtsgeldig vertegenwoordigd door)

ONDERGETEKENDEN:

De gemeente Amstelveen, gevestigd te Amstelveen en wettelijk vertegenwoordigd door hierna te noemen: 'de bruikleengever';

en

XXX

gevestigd te XXX en wettelijk vertegenwoordigd door XXX hierna te noemen: 'de bruikleennemer';

OVERWEGENDE DAT:

- a. Bruikleengever bevoegd is tot het in bruikleen geven van een kunstwerk aan bruikleennemer;
- b. Bruikleengever dit kunstwerk in bruikleen wenst te geven aan bruikleennemer;

VERKLAREN ALS VOLGT TE ZIJN OVEREENGEKOMEN:

Artikel 1

1. De bruikleen omvat de voorwerpen opgesomd op de bij deze overeenkomst gevoegde en door beide partijen gewaarmerkte lijst. Zo spoedig mogelijk zal van elk van deze voorwerpen een foto aanwezig zijn in het archief van de bruikleennemer.

Artikel 2

1. Het kunstwerk van de Gemeente Amstelveen is per vandaag ter plaatse in bruikleen geleverd en aanvaard. De bruikleennemer zal de bruikleen gebruiken voor, ter plaatse in

Artikel 3

1. Deze overeenkomst is aangegaan om niet en bruikleengever blijft eigenaar van het werk dat in bruikleen is gegeven.
2. De bruikleennemer verbindt zich het hem toevertrouwde kunstwerk goed te verzorgen en te onderhouden.
3. De bruikleennemer verbindt zich het kunstwerk te gebruiken overeenkomstig en zoals de aard der zaak/zaken meebrengt of zoals bij schriftelijke overeenkomst nader is/wordt bepaald.

4. De bruikleennemer verbindt zich om het kunstwerk niet aan derden af te staan, over te dragen, te laten gebruiken of te bezwaren, behoudens schriftelijke toestemming van de bruikleengever.

Artikel 4

1. De bruikleennemer verplicht zich het in bruikleen gegeven kunstwerk te beheren conform de geldende basiseisen van het Nederlands Museumregister, in het bijzonder met inachtneming van hetgeen bepaald is omtrent de registratie, het behoud en de beveiliging van museumcollecties in Nederland.

Artikel 5

1. De bruikleennemer zal het in bruikleen ontvangen kunstwerk ten genoegte van de bruikleengever all risk verzekeren en verzekerd houden tegen brand, waterschade, diefstal, vermissing en beschadiging.
2. De bruikleennemer is aansprakelijk voor alle beschadigingen aan het kunstwerk die door haar handelen en/of nalaten zijn ontstaan.
3. Indien het kunstwerk alleen ten gevolge van het gebruik waartoe de overeenkomst dient en buiten schuld van de bruikleennemer, in waarde is verminderd, is zij wegens die vermindering niet aansprakelijk.
4. De bruikleennemer zal aan de in bruikleen ontvangen voorwerpen niets (laten) veranderen zonder vooraf verkregen schriftelijke toestemming van de bruikleengever
5. Het is bruikleennemer niet toegestaan het kunstwerk te fotograferen en/of te reproduceren zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de bruikleengever. De auteursrechten van het kunstwerk berusten bij bruikleengever.
6. De bruikleennemer informeert de bruikleengever zo spoedig mogelijk als het afgesproken gebruik en/of de locatie van het kunstwerk verandert, bij sluiting of verhuizing van het museum en bij diefstal, vermissing of beschadiging van het kunstwerk

Artikel 6

1. De bruikleenovereenkomst wordt aangegaan met ingang van vandaag en geldt voor
2. Het opzeggen van deze overeenkomst door elk der partijen is, na overleg tussen bruikleengever en bruikleennemer, mogelijk met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden. Opzegging dient plaats te vinden door middel van een aangetekende brief.

Artikel 7

1. De bruikleenovereenkomst eindigt na ommekomst van de periode genoemd in artikel 6 en in het geval van ernstige toerekenbare tekortkoming in de uitvoering van de overeenkomst door bruikleennemer.

Artikel 8

1. De bruikleengever kan het kunstwerk niet terugvorderen dan na verloop van de termijn genoemd in artikel 6, maar indien de bruikleengever, gedurende die termijn, vanwege een dringende en onverwachts opkomende reden het kunstwerk zelf nodig heeft kan de bevoegde rechter -afhankelijk van de omstandigheden van het geval- de bruikleennemer verplichten het geleende aan de bruikleengever terug te geven, binnen een door de rechter vast te stellen redelijke termijn. Deze redelijke termijn is ten minste zes maanden.

Artikel 9

1. De bruikleengever is gerechtigd om het kunstwerk in het museum of andere locatie - buiten de gewone openingstijden - te bezichtigen of te raadplegen/ te inspecteren op een in onderling overleg overeengekomen datum en tijdstip.

Artikel 10

1. Partijen kunnen besluiten om bij ontvangst of later gebleken beschadigingen en onvolkomenheden door een door beide partijen aangewezen gekwalificeerde restaurateur te laten herstellen, waarvan een per voorwerp gespecificeerde nota zal worden gemaakt, die in eerste instantie door bruikleennemer zal worden voldaan doch die bij terugvordering door bruikleengever of beëindiging van deze overeenkomst zal worden vergoed aan bruikleennemer, voor zover zij betrekking heeft op het teruggevorderde/teruggegeven voorwerp.

Artikel 11

1. De bruikleenovereenkomst eindigt niet van rechtswege door het overlijden van de bruikleengever. De verbintenissen, die uit de bruikleenovereenkomst voortspuiten, gaan over op de erfgenamen van degene die ter leen geeft, onderscheidenlijk zijn echtgenoot of geregistreerd partner in het geval zijn/haar nalatenschap overeenkomstig artikel 13 van boek 4 BW wordt verdeeld, en van haar die ter bruikleen ontvangt.

Artikel 12

1. Eventuele transportkosten (inclusief verzekering) voor het vervoer van het kunstwerk tussen bruikleengever en bruikleennemer, zijn voor rekening van de bruikleengever.

Artikel 13

1. Aanvullingen en/of wijzigingen in deze overeenkomst dienen schriftelijk te worden gedaan door partijen.

Artikel 15

1. Bruikleennemer gaat er van uit dat de naam van Bruikleengever kan wordt vermeld bij de tentoonstelling van het object en in de hiermee samenhangende publicaties en eventuele publiciteit. Volledigheidshalve vraagt bruikleennemer de Bruikleengever voor zover vereist voor deze verwerkingen toestemming te verlenen door het aanvinken van het onderin deze overeenkomst opgenomen hokje.
2. Mocht Bruikleengever anoniem wensen te blijven, kan dit ook bij de ondertekening van de bruikleenovereenkomst worden aangegeven. In dat geval zal Bruikleennemer naamsvermelding achterwege laten en de Bruikleengever anoniem houden zoals in het lid van deze bepaling hiervoor is bedoeld.
3. Bruikleengever heeft het recht om zijn / haar toestemming zoals bedoeld in dit artikel in te trekken, door verzending van een brief en/of email aan ontvanger. Bruikleennemer verwijst voor verdere informatie hierover naar de op haar website gepubliceerde privacy statement. Bruikleennemer behoudt zich het recht voor een dergelijk verzoek te weigeren indien zij bijvoorbeeld een beroep kan doen op artikel 85 lid 2 van de AVG o.a. omdat dit recht bijvoorbeeld niet geldt voor verwerkingen voor journalistieke of academische doeleinden).

Artikel 16

1. Op deze bruikleenovereenkomst is Nederlands recht van toepassing.
2. Alle eventuele geschillen, die uit deze bruikleenovereenkomst voortvloeien, zullen worden voorgelegd aan de kantonrechter in het rechtsgebied waar het museum / de bruikleennemer statutair is gevestigd.

Aldus ondertekend (in tweevoud) te _____ op _____

De bruikleengever

De bruikleennemer

(rechtsgeldig vertegenwoordigd door)

(rechtsgeldig vertegenwoordigd door)

Bijlagen: